

STORTINGET

Representantforslag 149 S

(2019–2020)

fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Dokument 8:149 S (2019–2020)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om å sikre en rettferdig fordeling av goder og byrder som følger av koronapandemien

Til Stortinget

Bakgrunn

Våren 2020 har Stortinget bevilget hundrevis av mrd. kroner til tiltakspakker for å bøte på konsekvensene av koronapandemien. Rødt har støttet ordninger rettet mot ulike sektorer av norsk økonomi for å kompensere seriøse bedrifter med stort inntektsbortfall, med mål om å redde arbeidsplasser. Stortinget har imidlertid stilt få krav til eiere av bedrifter og eiendom som betingelse for å få ta del i statlig krisehjelp. Forslagsstiller mener det kan ha bidratt til større potensial for misbruk og økt mulighet for privat berikelse i form av utbytter og bonuser. Hvis noen aktører sitter igjen med urettmessig statsfinansiert fortjeneste, må det være i både næringslivets egen og samfunnets interesse å rette opp i etterkant. Chuck Collins, forsker på økonomisk ulikhet fra USA, advarer mot at kriser kan akselerere økonomiske forskjeller, og anbefaler særskatt på urimelig fortjeneste på en krise.

Statsminister Erna Solberg bekreftet i Stortinget 13. mai 2020 at det ikke er en del av mandatet til de utvalgene regjeringen har satt ned så langt å vurdere slike spørsmål. Forslagsstiller foreslår derfor at det nedsettes et utvalg som skal undersøke de fordelingsmessige effektene av koronapandemien, og deretter presentere mulige tiltak, slik at Stortinget kan rette opp i skjevheter som har oppstått. Dette kan være forslag om heving av satser for ulike sosiale ytelser for de med dårlig råd, eller innføring av særskatter på utbytte, overskudd og liknende for eiere og selskaper i sektorer som har gått med urimelige overskudd som en konsekvens av pandemien. Det kan for eksempel være aktuelt å utrede innføringen av en særskatt på overskudd for store kommersielle eiendomsutleiere, etter mønster av den eksisterende ekstraskatten finansselskap allerede betaler.

Partene i arbeidslivet bør være representert i utvalget, det samme bør eksperter på sosial ulikhet og skatt, samt vanlige borgere som har blitt rammet av krisa på arbeidstakersiden og/eller som er avhengige av ulike sosiale ytelser.

Et slikt utvalg bør også se nærmere på hvorfor det gikk så raskt å opprette en kompensasjonsordning for bedriftene, og så lang tid før ordningen med lønnskompensasjon for permitterte var på plass.

Forslagsstiller mener det er en overhengende fare for at krisepolitikken ender med at regninga sendes til fellesskapet, mens den økonomiske eliten sitter igjen med gevinst. Det vil øke ulikheten ytterligere.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g:

Stortinget ber regjeringa sette ned et offentlig utvalg som skal vurdere hvordan koronapandemien påvirker ulikheten i samfunnet, følge med på økonomiske forskjeller og opphopning av rikdom på grunn av krisa, og vurdere tiltak mot ulikhet og urettmessig gevinst.

19. juni 2020

Bjørnar Moxnes